

TLAČOVÁ SPRÁVA

- Autor, titul výstavy:** Marcin Berdyszak: IDEAS and IDEOLOGIES
Miesto konania: Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici, Sadová 619/3, 905 01 Senica
Kurátor: Roman Popelár
Vernisáž: 2.12. (piatok) 2022 o 17.00
Trvanie výstavy: 2.12. (piatok) 2022 – 12.2. (nedeľa) 2023

Tvorba známeho poľského sochára Marcina Berdyszaka je spoločensko-kritická. Jeho angažovanosť, ktorú roky vnáša do figurálnych kompozícií, inštalácií, malieb a veľkorysých site-specific projektov, má ambíciu poukazovať na vývoj stredoeurópskej spoločnosti, predovšetkým však poľskej. Politiku, národné témy, náboženstvo či liberálne postoje vizuálne interpretuje prostredníctvom znakov a symbolov, ktorých význam je pre väčšinu návštevníkov čitateľný, nezameniteľný. Do interpretácie reality vkladá širší kontext vnímania sveta – predovšetkým kritiku, ale aj obavy a nádej. Všíma si, čo sa tvári ako demokracia, no v skutočnosti ide o pseudodemokraciu a populizmus. V kontexte spoločenského vývoja posledných troch dekád, ktoré aktívne prežíva už aj ako výtvarník a rodič, implikuje totalitný systém do masovej pop-kultúry, ktorej sme súčasťou. Prežívame ju každodenne, mnohí – zvlášť tí najmladší – sa voči nej rôznymi formami vymedzujú. Starší už čiastočne rezignovali, no nemôžeme zaprieť, že ju všetci dennodenne svojimi potrebami využívame a ďalej formujeme. Teda zdokonaľujeme jej mechanizmy.

Tak, ako dejiny umenia dokážu neustále sprostredkovať modelové, archetypálne správanie sa človeka, ktorý sa často rád upína k rizikovému správaniu a k deštruktívnym situáciám, svet zase dokáže jedincovi i spoločnosti poskytnúť svojim permanentným vývojom (a príroda kolobehom) opätovne šancu na nové začiatky. V centre záujmu Marcina Berdyszaka je vždy človek ako bytosť myslíaca a konajúca. S nedostatkami, maskou, pretvárkou i zraniteľnosťou. V jeho tvorbe identifikujeme odkazy dadaizmu, surrealizmu či pop-artu. Návštevník výstavy sa tak často ocitá v tieni času: historického, metaforického i reálneho.

Poľská historička umenia Elżbieta Kościelak o autorovi svojho času napísala: "umenie Marcina Berdyszaka je predtuchou evolúcie v umeleckých praktikách, ktoré prepájajú súčasný stav umenia Západného sveta s umením ponímaným ako súčasť ľudskej prirodzenosti. Jeho inštalácie a objekty sú aktuálnymi textami kultúry. Štruktúra textu je otvorená interakcii. Berdyszak je dedičom avantgardy. Vo svojom umeleckom diskurze výdobytky avantgardy 20. storočia nekomentuje, ale odhaľuje ich bezmocnosť voči dnešnému svetu."

Roman Popelár

Marcin Berdyszak (*1964, Poznań, PL)

1983 – 1988 Akadémia krásnych umení, Poznań, PL

1988 ukončenie magisterského štúdia pod vedením prof. Macieja Szańkowskeho a prof. Włodzimierza Dudkowiaka (socha a maľba).

Od roku 1989 pracuje na Univerzite výtvarných umení v Poznani, v rokoch 2008 – 2016 bol dve funkčné obdobia jej rektorom. Vystavuje od roku 1988. Je autorom desiatok samostatných výstav vo významných galériách v Poľsku, Nemecku, Fínsku a na Slovensku, ako aj účastník mnohých sochárskych sympózií doma i v zahraničí.

Partnerom projektu je Poľský inštitút v Bratislave.